

VI biologia;

Temat: Znaczenie gospodarcze ryb.

Różnorodność ryb

Ryby żyją w wodach słodkich i słonych całej kuli ziemskiej: rzekach, strumieniach, stawach, jeziorach, morzach i oceanach. Są kręgowcami charakteryzującymi się **zmiennocięplnością**, co oznacza, że temperatura ich ciała zależy od temperatury otoczenia.

Ryby cechuje duża różnorodność. Spotykamy wśród nich gatunki mięsożerne (szczupak, sum, rekin), roślinożerne (amur, tołpyga) i wszystkożerne (płoc, karp). W zależności od rodzaju pobieranego pokarmu mają zęby odpowiedniej długości i kształtu lub nie mają ich wcale (planktonożercy).

Kształt ciała ryby zależy od jej trybu życia. Ryby szybko pływające (śledzie, tuńczyki i szczupaki) mają wrzecionowaty, opływowy kształt. Gatunki żyjące wśród wodnych roślin lub skał, jak leszcz i karp, mają ciało spłaszczone bocznie, dzięki czemu łatwiej im pływać między przeszkodami. Flądry przebywają przy dnie morskim i są spłaszczone grzbietobrzusznie. Dzięki temu mogą szybko się zagrzebać w piasku. Ciało pławikoników może wykształcać specjalne wypustki, które maskują je wśród wodorostów. Najeżka ma łuski przekształcone w kolce, które chronią rybę przed atakami drapieżników. Zagrożona, napęcza ciało wodą i przybiera wygląd kolczastej kuli.

Większość ryb posiada ubarwienie maskujące. Część brzuszna ciała wielu z nich jest jasna, dlatego drapieżniki wypatrujące ofiary od dołu, na tle jasnego nieba, mają utrudnione zadanie. Ciemna część grzbietowa przeszkadza z kolei w wypatrzeniu ich z powietrza. Niektóre ryby przybierają ubarwienie ostrzegawcze.

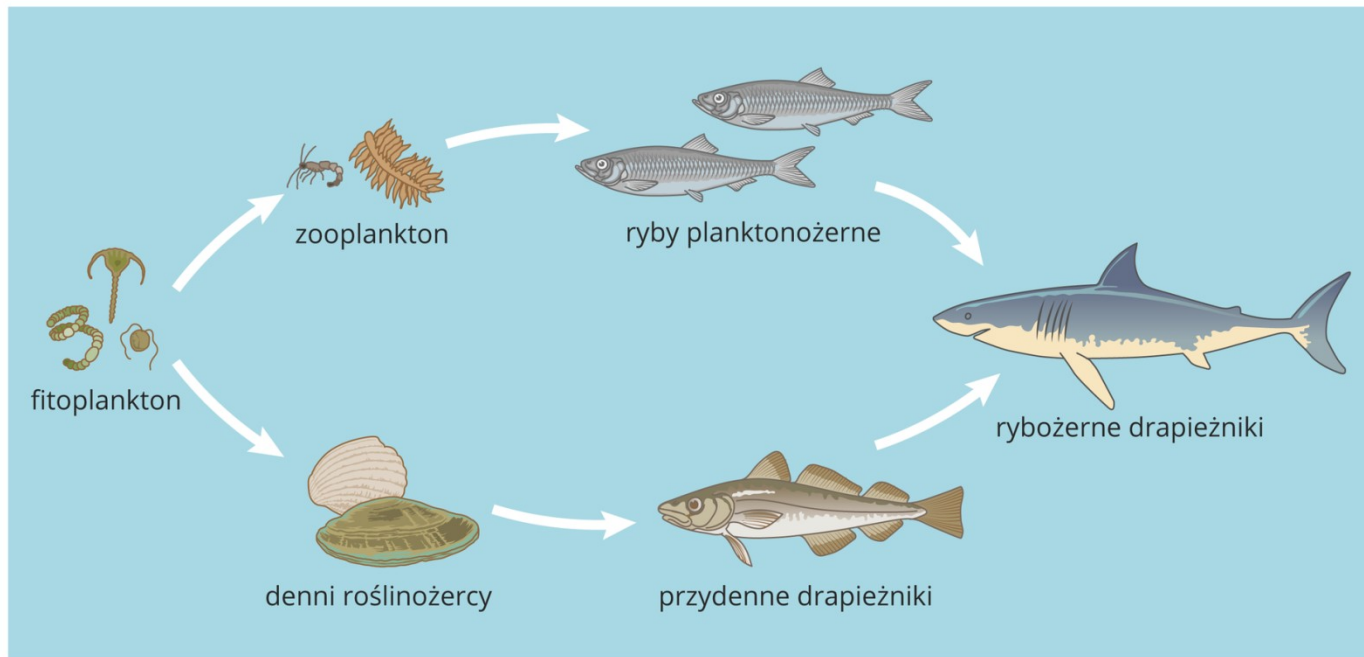
Znaczenie ryb

Ryby żywią się zwierzętami i roślinami wodnymi, przez co regulują ich liczebność. Same stanowią źródło pokarmu dla innych zwierząt. Ich mięso ma bardzo wysoką wartość odżywczą, jest łatwo przyswajalne, bogate w nienasycone kwasy tłuszczowe, witaminy (A, D, E i witaminy z grupy B) oraz składniki mineralne: fosfor, siarkę, chlor, potas, sód, magnez, wapń, fosfor, cynk, miedź, mangan i jod. Z tego powodu są ważnym składnikiem diety. Nie należy jednak spożywać surowego lub niedogotowanego mięsa ryb, gdyż może ono zawierać larwy płazińców (głównie tasiemców). Zmielone odpady rybne (mączka rybna) używane są do karmienia zwierząt gospodarskich oraz nawożenia roślin uprawnych.

Z wątroby ryb pozyskuje się tran, płynny tłuszcz bogaty w witaminy, stosowany w leczeniu niektórych chorób, np. krzywicy. Ryby hoduje się

nie tylko dla celów konsumpcyjnych, ale także estetycznych (ryby akwariowe). Pstrąg potokowy i sieja są wskaźnikami czystości wód.

Kto kogo zjada.

Zadanie dla ucznia;

1. Napisz temat lekcji w zeszycie.
2. Napisz w zeszycie jakie jest znaczenie ryb dla człowieka.
(podkreślony tekst)

Pozdrawiam. M.K.